

FORNGUIDEN

**INGLINGE, HÖG
SMÅLAND**

Publicerad i januari 2015.
Ansvarig utgivare: Mikael Jägerbrand.
Författare: Mikael Jägerbrand
Mer info: www.fornguiden.se

INGLINGE HÖG. Den stora gravhögen i Ingelstad har en unik rest sten och ett klot på toppen.

INGLINGE HÖG

Det finns 100-tals stora gravhögar runt om i Sverige.

Men Inglinge hög i Småland är unik. Här finns ett av världens vackraste och mest mystiska stenklot.

På 500-talet konstruerades 100-tals stora högar runt om i Skandinavien. Här begravde man sina hövdingar / kungar och många av högarna hade troligen både resta stenar och stenklot.

Under de många århundraden som passerat så har lokalborna lagt beslag på högarnas stenar för att använda som byggmaterial.

Det är därför mycket sällsynt att stenkloten finns kvar, det finns bara några få bevarade.

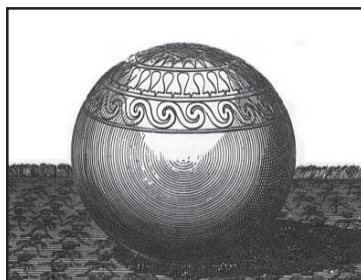
Här i Ingelstad i Småland finns ett av de allra vackraste stenkloten i Skandinavien – och världen. Klotet är gjort av granit och är 70 cm i diameter men det är bara toppen av det som i dag syns ovan marken.

Ett av skälen till att klotet har bevarats är troligen att platsen aldrig har övergivits. Det här var områdets tingsplats ända in på 1800-talet.

Legender och spöken

Enligt folktraditionen så är det den lokala kungen Inge som ska ligga under högen. Han ska också ha fått med sig både en guldkrona, en guldspira och två års skatt i graven.

Den här lokala legenden har gjort att skattjägare har försökt komma åt guldlet. Redan på 1600-talet grävde man in sig i högen som

KLOT. Redan år 1716 avbildades klotet på Inglinge hög.

ligger precis söder om Inglinge hög.

År 1774 gav sig skattjägare sig på storhögen. En ”rådman Schenberg” anlidade då flera lokala småpojkar för att gräva fram guldlet. Han anlidade ungdomar som inte hade lärt sig läsa och därför inte kunde bli påverkade av onda makter.

För att hålla det hela hemligt

så grävde man dessutom bara nattetid.

Men någon stor skatt hittade man troligen inte, det enda fyndet ska ha varit en urna och ett svärd.

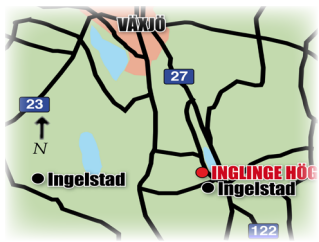
Under flera hundra år har forskare och arkeologer studerat och debatterat Inglinge hög.

Det finns ett stort antal teckningar från både 1700- och 1800-talen och man har gjort små utgrävningar av gravfältet i början av 1800-talet och år 1931.

De fynd som gjorts visar att gravfältet anlades redan på bronsåldern, man har bland annat hittat en dolk från ca år 1400 f Kr.

Men de flesta gravarna är från vikingatiden och kan dateras till ca år 800–1000. Inglinge hög däremot anlades ca år 550.

Mikael Jägerbrand
mikael@fornguiden.se

Så hittar du hit

Kör väg 27 söderut från Växjö. Efter 15 km kommer du till samhället Ingelstad. Följ skyltarna.

Fakta

Ligger: Ingelstad, Småland.

GPS: N 56.74607

E 14.90946

RAÄ: Östra Torsås 1:1.

Storlek: 6 meter hög, 36 meter i diameter.

Historik

ca 1400 f Kr

Gravfältet börjar användas. En dolk från den här tiden har hittats.

ca 550

Inglingehögen byggs troligen omkring år 550.

ca 800 – 1050

De flesta gravarna anläggs under vikingatiden.

1741

Botanikern Carl von Linné besöker Inglinge hög.

1774

Skattletare gräver sig in i Inglinge-högen nattetid. Ingen vet exakt vad de hittade.

1870

Vid en pampig ceremoni i juni 1870 skänker majoren Cervin området till Svenska Fornminnesföreningen.

Teckning från ca 1880.

1931

Gravfältet är så igenväxt att det liknas vid "urskog" och man röjer därför bort träden. Arkeologen Erik Floderus gräver ut några av gravarna.

2007

Flera gravar skadas i en storm.

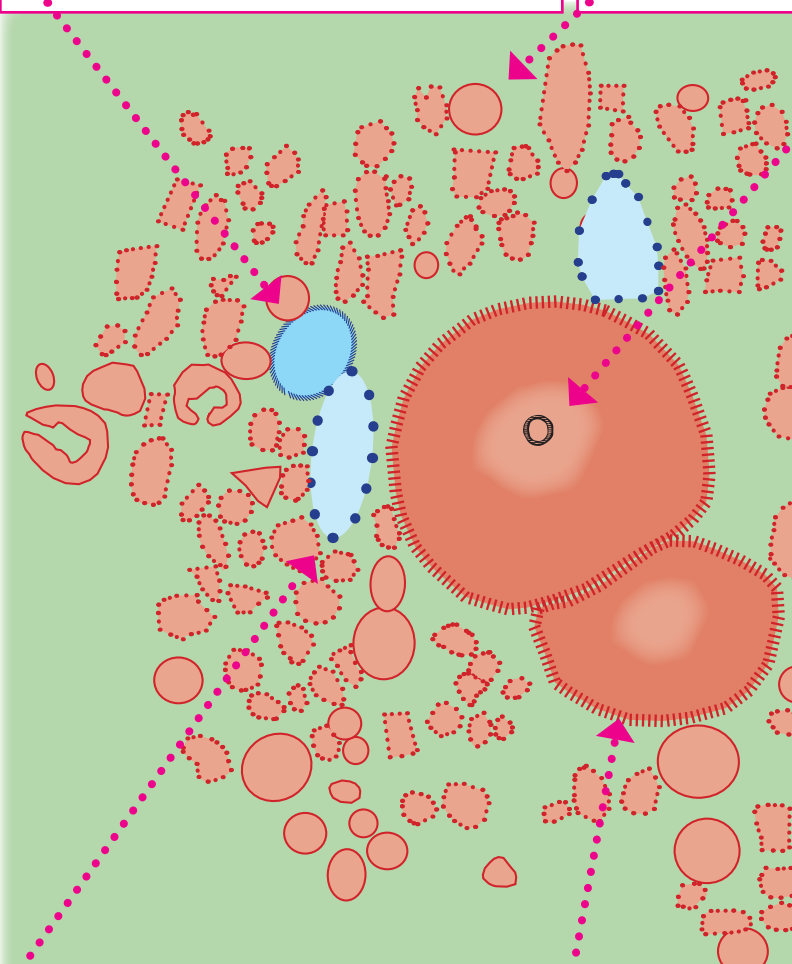
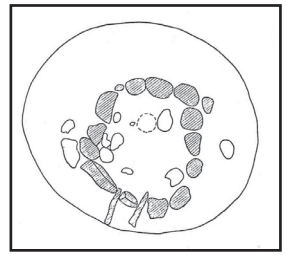
ÄLDSTA GRAVEN.

Den här graven består av lösa stenar och kallas därför röse. Här hittades på 1800-talet en dolk från 1400 f Kr, alltså bronsåldern. Det här är troligen den första och allra äldsta graven på gravfältet vid Inglinge hög.

UTGRÄVD GRAVHÖG.

Den här graven blev utgrävd år 1931. Här byggde man omkring år 750 ett bål i form av ett litet hus. Sedan placerades en kvinna på bålet tillsammans med sina ägodelar, bland annat glaspärlor och lyxiga smycken av brons.

Toppen av Inglinge hög.

UNIKT KLOT.

Det är det 70 cm stora stenklotet på toppen av Inglinge hög som gör den här platsen unik. Tillsammans med den 170 cm höga stenen så liknar det en pampig tron och den har därför i hundratals år kallats för "virdakungarnas tron".

Förr i tiden så kan det ha funnits sådana här stenklott på alla stora gravhögar men nästan alla har försvunnit genom åren. Och bland de få som finns kvar så är klotet på Inglinge hög det vackraste.

Stenklotet är gjort av granit med vackra inhuggna dekorationer, flera linjer, ett spiralmönster och blommor.

Under 1930-talet uppstod en hätsk debatt bland arkeologer om hur gammalt stenklottet är. Den kände arkeologen Birger Nerman menade att det skapades redan ca 1000 f Kr. Men troligen är klotet samtida med gravnen.

Det finns en kopia av stenklottet nedanför högen för den som vill studera det närmare.

Det stora stenskeppet väster om Inglinge hög.

STENSKEPEN.

Det finns två stora skeppssättningar på gravfältet. Den här typen av forn lämningar är byggda av stora stenar som placerats i formen av ett skepp. Skeppssättningar är mycket svåra att datera eftersom de förekommer redan under bronsåldern men också under vikingatiden. Det största stenskeppet är 21 meter långt och 9 meter brett. Det andra är 15 meter långt men blev avhugget i södra ändan när man byggde Inglinge hög. Så det skeppet är minst 1500 år gammalt.

Högen sedd från toppen av Inglinge hög.

LILLA HÖGEN.

Ingen vet exakt hur de båda stora gravhögar på gravfältet såg ut i forntiden eftersom man på 1600- och 1700-talen förstörde deras form när man grävde efter skatter. På gamla teckningar kan man se de stora hål som lämnades kvar och när lokalborna flera årtionden senare snyggade till högarerna så var reparationerna bara gissningar. Den mindre högen söder om Inglinge hög är i dag 3 meter hög och 28 meter i diameter och har en mycket platt topp. I hörnet av högen kan man fortfarande se var skattletarna grävde för 400 år sen.

De båda högarna på en teckning från 1716..